Privatnost – zanemarena saveznica sigurnosti

Mladen Štifić

CARNet

mladen.stific@carnet.hr

01 666 1735

Sažetak

Kada bismo sve tehničke propuste i ranjivosti eliminirali i stvorili svijet u kojem su tehnička rješenja savršeno sigurna, još uvijek bi nam ostao problem dobrovoljnog odavanja privatnih podataka. Računalo nas ne može spriječiti da privatne informacije podijelimo s drugima, a da i pri tome ne razmišljamo tko ti drugi jesu. Očuvanje privatnosti od iznimne je važnosti za našu sigurnost, a sve se više navikavamo potpuno ju zanemariti.

1. Uvod

Kada s ljudima kojima vjerujemo dijelimo naše privatne fotografije, planove putovanja ili osiguranje koje smo ugovorili, znamo li koje su granice medija putem kojeg to činimo? Jesmo li uvijek sigurni da te informacije ne idu dalje od onih kojima su namjenjene? Što se događa s informacijama koje svaki dan objavljujemo? Što sve o sebi odajemo, a da nismo toga ni svjesni? Neke naizgled bezazlene informacije u krivim rukama mogu napraviti veliku štetu.

Ako koristite društvene mreže, imate svoj blog ili objavljujete na Twitteru, možete li pratiti što se sve iz informacija koje ste objavili može rekonstruirati? Vaš životni stil ne mora biti tajna, no adresa bi već trebala biti. Odluke koje štite vašu privatnost nisu posebno teške ni zamršene.

2. Što je tu toliko privatno?

Lako se može činiti da su fotografije i poneki Facebook status o tome kamo idemo na more sasvim beznačajne informacije i da nema razloga da ih štitimo. S druge strane, ako se na fotografiji jasno vidi gdje živite, a poznato je kada nećete biti kod kuće jer ste rekli kada idete na ljetovanje, izlažete se riziku da svatko zainteresiran može znati da je u to vrijeme vaš dom prazan i nezaštićen.

Informacije o vašem imovinskom statusu, broju članova obitelji, načinu financiranja vašeg vozila i slično što se ponekad traži u anketama mogu poslužiti da vas se odredi kao metu krađe. U kombinaciji s drugim privatnim informacijama (npr. jedinstvenim matičnim brojem) moguće su i sofisticiranije prijevare.

3. Privatnost u svakodnevnom životu

Ne trebaju nam nužno računala da bismo narušili svoju privatnost. Sudjelovanjem u nagradnim igrama, uključivanjem u klubove i zapravo bilo kojom aktivnošću koja zahtjeva ispunjavanje nekakvog

Formatted: Left, Space Before: 0 pt, After: 10 pt, Line spacing: Multiple 1,15 li, Allow hanging punctuation, Adjust space between Latin and Asian text, Adjust space between Asian text and numbers

Formatted: Left, Space Before: 0 pt, After: 10 pt, Line spacing: Multiple 1,15 li, Allow hanging punctuation, Adjust space between Latin and Asian text, Adjust space between Asian text and numbers

formulara na jednom mjestu dajemo veliku količinu vrlo osjetljivih podataka. Da bismo se osjećali sigurno dok te podatke dajemo nekoj trećoj strani, moramo joj vjerovati da te podatke neće ni sa kime dijeliti i da će ih primjereno zaštititi od svih koji s njima dolaze u kontakt, npr. svojih zaposlenika.

Čak i kada su svi ti uvjeti zadovoljeni, moguće je da se baza podataka u kojoj su vaši podaci kompromitira i da ti podaci „procure“. Jednom kada su u opticaju, više nemate kontrolu nad njima, možete ih samo promjeniti, a nije sve podatke lagano promijeniti kao broj telefona.

4. Privatnost na Internetu

Internet je samo još jedan medij kojim se vaše privatne informacije mogu širiti, no za razliku od papira ograničenje brzine i dosega gotovo uopće nije prisutno. Kada nešto podjelite s prijateljima na društvenoj mreži (MySpace, Facebook), možete li biti sigurni da će to vidjeti samo vaši prijatelji? Tvrtka koja upravlja društvenom mrežom može u bilo kojem trenutku promjeniti pravila dostupnosti podataka, a vi možete propustiti obavijest o tome, pogotovo ako je napisana sitnim slovima u sklopu dosadne poruke elektroničke pošte.

Također je važno razumjeti da računala naših prijatelja mogu biti zaražena nekim crvom koji ima pristup svemu što ste vi s njima podijelili. Ako smatrate da ste dijeljenjem broja telefona ili lozinke u izravnom chat-u sigurni da ta informaciji neće otići dalje, možda ste ovaj detalj zanemarili. Sve što prolazi kroz zaraženo računalo može naći svoj put do neželjenih ruku, a na ovaj ste se način izložili računalima svih svojih prijatelja.

5. I što sad?

Srećom, ne moramo se puno toga odreći da bismo zaštitili svoju privatnost. Važno je samo da razmislimo o prirodi informacija koje širimo prije nego ih proširimo. Ako nešto nismo spremni reći pred kamerama u emisiji koja se uživo emitira, ne bismo to trebali niti napisati na javnom mediju za koji nismo sigurni da će primjereno štititi naše podatke od trećih strana, niti podijeliti s anketarom ako nismo sigurni čak ni da se zaista radi o anketi.

Masovnost privlači prevarante i čim stvari radite malo drugačije vjerojatno će vas promašiti. Ako želite podijeliti fotografije putem weba, postoji više od jednog servisa koji to omogućava, a koji nije povezan sa svim ostalim informacijama o vama. Pokušajte izbjeći da se sve o vama može saznati i povezati u cjelinu upisivanjem nekoliko jednostavnih upita u Google.

Kraće rečeno, poznajte svoju privatnost i čuvajte ju u svom privatnom krugu.

6. Literatura

Bruce Schneier The Value of Privacy, 2006,
http://www.schneier.com/blog/archives/2006/05/the_value_of_pr.html

Bernardo Ramos Social Networking Information Security, 2010,
http://www.slideshare.net/bramosv/sotial-networking-information-security